

Kommunikáció és politika

Állampolgárok (a médián túl)

12. lecke

Tanulási útmutató

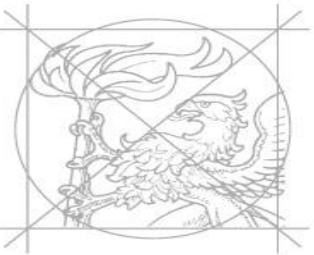
- Lecke hossza: **13** dia
- Tartalom:
 - Politikai szocializáció
 - A tájékozottság
 - A politikai részvétel
 - Szavazásról való döntés
 - A közvélemény
- Áttekintésre szánt javasolt minimum időtartam: 30 perc
- Tanulásra szánt javasolt minimum időtartam: 2 óra
- A tananyag elsajátítását név- és fogalomtár segíti, emellett videólecke és önellenőrző kérdések egészítik ki ezt a leckét.
- A tanegység elsajátítására szánt javasolt minimum időtartam: 3 óra

Az állampolgárok

Mottó: *nem* csak a kommunikációs cselekvés függő változóinak összességében lehet elemezni őket.

- **Vizsgálhatók** a következő szempontok szerint is:
 - Politikai szocializáció
 - A tájékozottság
 - A politikai részvétel
 - Szavazásról való döntés
 - Közvélemény

Politikai szocializáció

„Az a folyamat, amelyben a gyerekek elsajátítják azokat a magatartás- és viselkedésmodelleket, amelyek a jövő állampolgár szerepüknek felelnek meg, és az a folyamat, amelynek révén a politikai értékek egyik generációról a másikra hagyományozódnak.”

(Peng)

Elsődleges szocializációs ágensek:

Környezet, amelyben a gyerek kapcsolatba kerül a politikával.

- Itt sajátítják el a szimbolikus kulcsokat.
- Az első tapasztalatok szűrtek.
- Ez érik az egyénekből.

Külső forrás a tömegmédia (TV és internet):

Híradások politikai és politikusokról szóló képek hatása.

- Kultiváció elmélete (George Gerbner): nemcsak a tényműsorok hatnak, hanem a kitalált történetekre épülő műsorok is (pl. seriff és a banditák = törvény és rend).

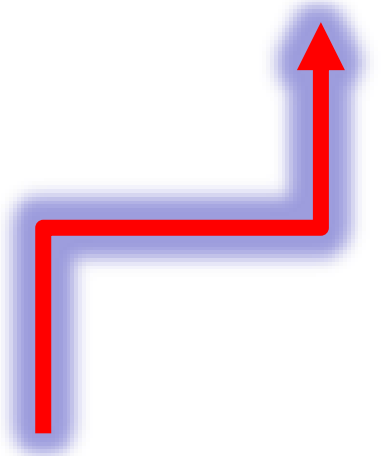
A tájékozottság, a tájékozott állampolgár

- Feltételezzük, hogy demokráciákban az állampolgár:
 - racionális gondolkodású,
 - tájékozott,
 - közügyekben résztvevő.
- Tájékozott?
- Közügyekben résztvevő?
- Reméljük racionális!

Aggasztó lehet, de igaznak tűnik

- Ami biztosnak **tűnik**:
 - létezik egy kisebbség,
 - jól tájékozott,
 - aktív,
 - örként működik,
 - megfogalmazza a népakaratot az elittel szemben.
- Nem lehet elitdemokrácia, hiszen a „nem tájékozott” többség is szavazhat és szavaz is!
- Ha ez igaz, akkor politikai berendezkedésünk az elitdemokrácia jegyeit viseli magán, ami szemben áll a közvetlen, részvételi demokrácia eszményével.

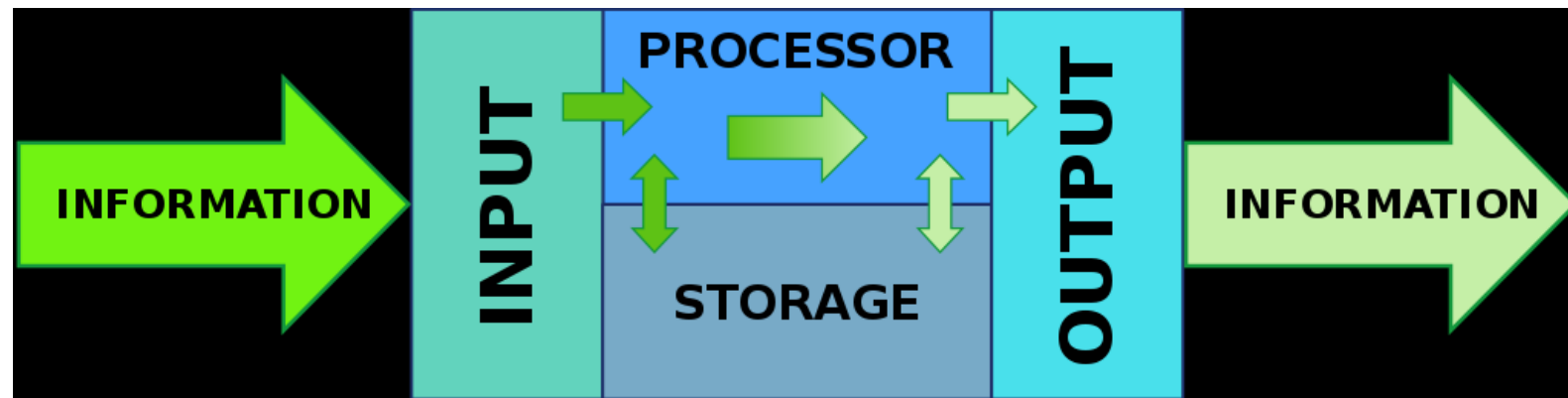
Nem így működik a tájékozottság

- Hanem: más elméletek szerint az állampolgár **racionalitására** kell összpontosítani a tájékozottság kapcsán:
 - *Information short-cuts* (rövidítések útján jut információkhoz) vagy
 - *Low information rationality* (alacsony informáltság racionalitása, azaz kevés információból szerez tudást).
- Megint mások szerint az emberek még ennyire sem tájékozottak.
 - ***Thin citizenship*** (vékony állampolgárság, nem használják ki minden demokratikus jogukat/lehetőségüket).

Hogyan lesz tájékozott az állampolgár?

- **Information processing**

- Politikai információra vonatkozó értelmező, fogyasztó, tanulási és mentális feldolgozó folyamat.
 - Az emberek többsége alig emlékszik a hírekre, még a hírek címére is.
 - Egyszer hallott információ gyorsan elfelejtődik.

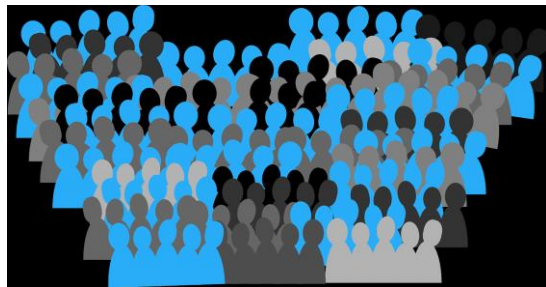
A politikai részvétel

- A kommunikáció és a részvétel összefüggései érdekesek.
 - Látható részvétel: szavazás.
 - Láthatatlan részvétel: magatartáson vehető észre, ritkán aktivizálódik a gyakorlatban.

Mi számíthat részvételnek
 (egy politikai szervezet szerint)?

- Pártba való belépés
- Párt pénzbeli támogatása
- Párt munkával való támogatása
- Felvonuláson való részvétel
- Levél vagy panasz írása hatóságnak
- Valakinek a meggyőzése
- Politikustól való segítségkérés
- Állampolgári kezdeményezés (referendum) aláírása
- ...

Részvétel fajtái

Grassroot részvétel (alapvető vagy bázis részvétel)

- Lehet:
 - Instrumentális
 - Személyes előnyök érdekében valósul meg.
 - Expresszív
 - „résztvevőnek érezhesse” magát az ember.

„Újdonság” a
*virtuális/digitális/online
részvétel*
legkülönbözőbb fajtái.

Szavazásról való döntés

Irányelvek (puzzle darabok), hogy miért arra szavaz az állampolgár, akire végül a voksát adja:

- Pártidentifikáció.
- Jelölt imázsa.
- Jelölt bizonyos témákban való állásfoglalásai.
- Társadalmi csoporthoz való tartozás.
- Negatív politikai preferencia.
- Ideológiai területtel való identifikáció.
- Vezér imázsa.

Legfontosabb manapság:
az imázs és a témák.

A közvélemény

A közvélemény „a választók összességének átmeneti, tökéletlen formája”.

(Dominique Wolton, 1989)

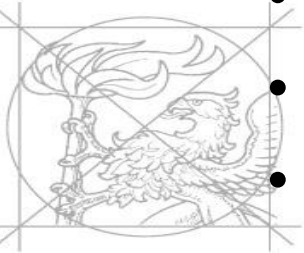
Két megközelítés a közvéleményről:

- Mentális konstrukció.
- Társadalomban és politikában jelen levő folyamat, aminek elemezhető a dinamikája.
- Mindenképpen: kommunikációs tevékenység eredménye.

Közvélemény-kutatások

- A mérhetővé tett közvélemény.
 - A jó kutatás elkészültéhez rengeteg szabályt kell betartani!
Ezek a következő kérdéseket érinthetik:
 - Milyen kérdést teszek fel?
 - Hogyan teszem fel a kérdést?
 - Hogyan választom ki a sokaságból a mintát?
 - Hogyan érem el a kiválasztott mintát?
 - Mit teszek, ha mégsem érem el?
 - Hogyan próbálom meg elérni, hogy valós véleményt kapjak?

A közönségként értelmezett közvélemény fajtái (a közvélemény-kutatásokban)

- Általános közönség
 - Egyéni vélemények összessége. Általánosságokra összpontosít
- Figyelmes közönség
 - Jól meghatározható vitapont feltárására (tájékozottak). Szegmentált vagy képzett kisebbségnek is nevezhető.
- Aktív közönség
 - Van véleménye és személyesen is részt vesz. Kicsi, de erős kisebbség.
- Választók
 - Valószínűsíthető választói döntések feltárása/előrejelzése.

A közvélemény-kutatások hatása a magatartásra

- Katalizátor:
 - Választások idején
 - Underdog – megsajnálják a kutatási eredmények szerinti másodikat, ezért rá szavaznak és végül nyer *vagy* nem mennek el szavazni az elsőre, mert már lefutottnak tekintik a választás, ezért a második nyer.
 - Bandwagon (győztes vonatára „ülnek fel”) – többen mondják, hogy a győztesre szavaztak, mint ahányan valóban rá szavaztak.
- Az ellentmondásos közvélemény-kutatási eredmények zavart kelthetnek a közvéleményben.
 - Ilyenkor kitörlő hatásúak.

A tananyagról

- A tananyagban felhasznált képek online megtalálhatók és szabadon hozzáférhetők.
- A tananyag kizárólag oktatási célból készült.
- A tananyag a Szerző saját szellemi terméke, forrásként az adott tárgyhoz megjelölt kötelező és ajánlott irodalmi források kerültek felhasználásra.

**JELEN TANANYAG A SZEGEDI
TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT AZ EURÓPAI
UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL.
PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014**

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE